Bilerne ankommer

For at førerne af den tiltagende udenlandske trafik af motorkøretøjer, der kom ind over grænsen, kunne blive bekendt med færdselsreglerne her i landet, fik toldstedet ved Frederikshøj i juni måned 1905 tildelt loven om kørsel med automobiler i Danmark. Formålet med dette var, at gendarmerne blandt andet skulle oplyse føre-ren af firehjulede køretøjer om at de kun måtte køre med en fart af 30 km/t. om dagen og 15 km/1. om natten. Desuden skulle de melde sig på politistationen i Kolding. Kørte et køretøj forbi toldstedet uden at standse, skulle der straks telefone-res til politiet i Kolding, som så ville sende en betjent ud for at standse vognen. Motorcykler kunne uhindret passere. Kun hvis de på egen initiativ standsede, skulle de orienteres om, at de skulle melde sig ved politiet.

Fra 1910 kunne alle udenlandske køretøjer, hvor føreren havde kørekort, og hvor bilen var forsynet med nummerplader, uhindret passere grænsen. Var de ikke forsynet med nationalitetsmærke, kunne føreren, hvis han havde tilladelse til al føre vognen i udlandet, få monteret en gramsenummerplade, der var forsynet med et G + et nummer. Føreren skulle betale 6 kr. herfor, og af dette beløb blev 1 kr. tildelt den gendarm, der havde påsat pladen. Nummerpladen skulle afleveres, når køretøjet igen forlod landet.

Besparelser

Søren Brorsen, der var folketingsmand for Venstre, rejste ved behandlingen af finansloven for 1909-10 spørgsmålet om en omorganisering af Grænsegendarmeriet, som skulle være mere praktisk og ikke koste så meget. Dette havde til følge, at Grænsegendarmeriets skulle nedskæres fra 129 til 100 mand. Desuden skulle hestenes antal redu-ceres, og af de 18 heste, som var ved korpset, skulle de 16 sælges. Kun officererne bibeholdt deres vanlige ridedyr. I stedet blev der indkøbt ni islandske heste til brug for oversergenterne og til de to ordonnanser. Begrundelsen var, at de små heste ikke var så dyre i foder, men det viste sig, at der kun kunne spares 175 kr. om året. Og salgsprisen for en stor (brugt) hest svarede næsten til det, der skulle betales i indkøb for en af de små. Hertil kom udgif-ten til nyt hesteudstyr eller ændring af det gamle. Besparelsen var således minimal. Men som bekendt får alle trængsler en ende, og i 1914 blev islænderne solgt, og de beredne fik igen »rigtige« heste at ride på.

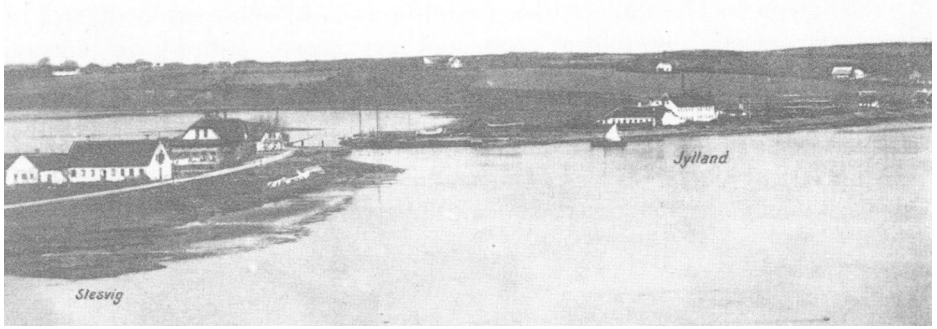

Herover ses Hejlsminde omkring 1907 set fra syd. På den tyske side af indsejlingen til Mindet, som dannede grænsen, ses toldstedet og Gæstgivergården. På den danske side ses det danske toldsted i baggrunden over cikorietørreriet, og foran ses huset, hvor det danske toldopsyn havde kontor i en kort periode.

Foreningen Pierre la Cours Slægt

Udflugt langs Kongeågrænsen,
søndag den 25. maj 2014

Program:

Kl 10:00	Afgang fra Kolding
Kl 10:30-11:15	Besøg på Skibelund Efterskole
Kl 11:30-11:45	Stop ved Kongeågrænsen på Frihedsvej
Kl 12:00-12:30	Besøg på Grænsemuseet i Vamdrup
Kl 13:00-14:30	Frokost på Den Gamle Grænsekro og besøg på Genforeningsmuseet
Kl 15:00-15:30	Kaffe og kage på Hejlsminde Havn
Kl 16:00	Retur til Kolding

Fakta og anekdoter om Kongeågrænsen

Uddrag af bogen Kongeåen, Told– og Statsgrænse 1864-1920,
af Aage Emil Hansen

Før krigen i 1864 dannede Kongeåen grænse mellem Kongeriget Danmark og Slesvig. Helt frem til 1850 skulle der betales told ved overførsel af varer over denne grænse. Med tyskernes besættelse af Slesvig, blev det, allerede inden slaget på Dybbøl og det efterfølgende afgørende slag om Als fra tysk side bekendtgjort, at kongeriget Danmark toldmæssigt skulle betragtes som udland, og der skulle betales told ved passage af Kongeåen og Kolding Å.

Da den endelige grænse blev trukket i 1865, kom dog kun 26 km af de 65 km grænse til faktisk at følge Kongeåen. Dette skyldtes for det første, at området omkring Ribe i 1700-tallet var blevet udskilt som Riberhus Birk, og sammen med Kalvslund Herred og en del af Hvidding Herred tilhørte kongeriget. For det andet var der bl.a. i området omkring Tønder samt på sydspidsen af Rømø en del mindre områder — de såkaldte kongelige enklaver — der også tilhørte Kongen. Disse blev mageskiftet (byttet) med Ærø og 8 sogne sydøst for Kolding.

Grænsepæle

De hvidmalede grænsepæle, som blev sat i grænselinjen i vinteren 1864-65, havde en højde på ca. 250 cm overjorden og var lavet af træ. Der blev langs hele grænsen sat 128 nummererede pæle, nr. 1 i Vester Vedsted ved Vadehavet og nr. 128 på den tyske side af havnen i Hejlsminde ved Lillebælt. Ved de broer over Kongeåen, hvor der var placeret en toldpost, var der to grænsepæle med samme nummer; den ene nord og den anden syd for åen. Pælene blev leveret fra flere forskellige danske snedkere, der boede i grænsebyer-ne, og det var danske soldater, der stod for opsætningen. Udgifterne til grænsepælene blev dog delt ligeligt mellem landene.

Vind og vejr samt den omstændighed, at pælene ofte var nedsat ved vandløb i lave og fugtige områder, havde en skadelig indvirkning på dem. Der gik ikke mange år, inden de første pæle skulle udskiftes, og til stede ved udskiftningen var embedsmænd fra både Danmark og Tyskland. Udskiftningen blev nøje indført i diverse protokoller i begge lande.

I 1872 var der allerede udskiftet flere pæle, og det fik Grænsegendarmeriets chef, oberst Marcher, til at lade gendarmerne efterse pælene langs hele grænsen, og det var et sørgelig resultat, der viste sig. To var væltet, syv var faldefærdige, og 49 var »rådnet mere eller mindre i jordskorpen«, og det forventedes, at de ville vælte inden for kort tid, mens de resterende var i en god stand. Oberst Marcher forudså, at der i de følgende år ville være store udgifter for-bundet med udskiftning af enkelte væltede pæle og anbefalede derfor, at alle pælene blev udskiftet med sten, eller at de, der var angrebne af råd, blev udskiftet på én gang.

I 1882 blev der rejst 29 nye pæle efter et eftersyn, hvor det blev konstateret, at der var væltet 17 pæle, og mange andre var faldefærdige, og det til trods for, at der siden 1873 var udskiftet 25 pæle. Ved samme eftersyn blev det konstateret, at flere af pæle -ne kun havde en højde på ca. 130 cm. Det vil sige, at de var blevet genrejst to gange uden at blive udskiftet. Det viste sig, at der ved eftersyn i årene fremover til stadighed var en stor udskiftning af pæle, der var væltet eller stærkt rådne.

Afstanden mellem de enkelte grænsepæle kunne på grund af terrænforhold variere fra 100 til 1500 m. Mellem nr. 22 og 23 var der således over 1300 m, og en mellemliggende bakke forhindrede, at man kunne se fra den ene pæl til den anden. Her blev der i 1885 efter anmodning fra både tysk og dansk side opsat en mellempæl med nr. 22a.

I 1884 havde de fleste af pælene mistet deres hvide farve, og der blev fra generaldirektoratet foreslået en opmaling af dem. Hertil svarede oberst Marcher, at Grænsegendarmeriet efter 20 års virke kendte grænsen og pælenes placering, og at en opmaling derfor ikke var nødvendig.

Frederikshøj Kro

I 1560 anlagdes den gamle kongevej mellem Kolding og Haderslev. Vejen går parallelt med den nuværende hovedvej ca. 500 meter mod øst. De kongelige, som boede en del af tiden på Koldinghus og som skulle besøge Hertug Hans slot Hanseborg i Haderslev, blev efterhånden trætte af at benytte studevejen over Vejstrup—Fjællebro—Aller, idet man mange gange skulle vade over de forskellige vandløb, der var opsvulmede af den megen regn. Ved vejen anlagdes i 1660 en kro ved navn Høkelbjerg Kro.

I 1854 anlagdes den nye vej mellem Kolding og Haderslev som en chausse (stenvej), og derefter flyttede kromanden sin kro over til denne vej, og gav den navnet Frederikshøj Kro. Placeringen af den gamle kro er markeret med en mindesten.

I 1864, da grænsedragningskommissionen, bestående af den danske kaptajn Schøller, en østrigsk oberstløjtnant og en prøjsisk major skulle fastlægge grænseforløbet nord for Christiansfeld, mødte de bl.a. op på Frederikshøj Kro. Kromanden Jens Wilson, som godt vidste, at grænsen skulle drages nord for kroen, var grumme ked af det. For det betød, at hans kro og hans familie blev indlemmet i Prøjsen. Han serverede en flot og meget våd frokost for kommissionen, og derefter fik han de tre herrer overbevist om, at grænsen burde ligge syd for kroen. Derfor blev grænse mellem Danmark og Prøjsen netop her—som det ses på kortet—fastlagt i et knæk syd om kroen, og derpå nord igen. Den nye vej blev i øvrigt lukket ved krigsudbruddet i 1914, og var noget tilgroet, da den blev åbnet igen i 1920.

Genforeningen

Frederikshøj Kro — eller Den Gamle Grænsekro — ligger på det sted, hvor Kong Christian X den 10. juli 1920 red over grænsen på sin hvide hest. Ca. 750 meter nord for kroen står den nordlige kongesten, hvor kongen steg på hesten. Foran den står to af de gamle grænsesten. Vejen på det stykke, kongen red, blev i 2004 omdannet til en allé i anledning af Frederik og Marys bryllup. For enden af alleen står den sydlige kongesten, der markerer grænsen, kongen red over.

Flugt fra tysk krigstjeneste

I juli måned 1915 gik to unge mænd ved navn Holm og Schet, der var bosat i Sønderjylland, illegalt over grænsen til Danmark for at undgå den tyske militærtjeneste. 14 dage efter denne forseelse ankom de til broen her ved Skodborghus for at tale med deres søster, som stadigvæk var bosiddende i Sønderjylland. De havde under samtalens forløb været så ubetænksomme at begive sig over på den tyske side af afspærringen. En civilklædt grænsevagt, som stod på broen og fiskede, trak en pistol op af lommen og beordrede dem begge til at følge med til toldstedet. Efter Holm, der resolut sprang i åen, affyrede vagten flere skud, dog uden at ramme. Schet benyttede sig af forvirringen til igen at komme over på den danske side af afspærringen. Begge undslap således tyskerne, men ved fremtidige samtaler på broen har de nok været mere forsigtige.

Et par smuglerhistorier

Inden 1. Verdenskrig indskrænkede de smuglerier, der blev opdaget, sig til ganske få om måneden. Men efterhånden som krigen skred frem, kom befolkningen i Tyskland til at mangle næsten alt, og i takt med dette steg antallet af smugleriforsøg. I juni 1916 var antallet af anholdelser 46, i september 64, mens det i december var oppe på 142. Et antal, der fortsatte i opadgående retning indtil 1920.

Den 15. juli 1917 forsøgte Katrine Sibbesen fra Broager uden angivelse at udføre: 2 par damesnøresko, 2 snørebånd, 2 m kjolelærred, 750 g. chokolade, 500 g. smør, 500 g. chokoladepulver, 250 g. kakao, 11 stk. sæbe og 1 rulle tråd. Smørret solgtes straks for 1 kr., der sammen med de resterende varer blev afleveret på herredskontoret.

Den 12. december samme år var det Valdemar Jacobsen fra Aabenraa, der forsøgte sig med 3 stk. sæbe, 250 g. chokolade, 2 pakker tobak, 10 ruller små skrå, 2 ½ kg kaffe, ½ kg cikorie, 1 kg smør, og 1 kg ost. Disse varer, der blev solgt på auktion, indbragte i alt 11 kr. 60 øre.

Den 27. februar 1917 var Jørgen Pulte og Nis Hansen, begge fra Grønnebæk, rejst til Danmark for at gøre indkøb. Da de samme dag ville passere grænsen sydpå, mødte de sergent Anders Jensen, som spurgte dem om de medbragte udførselsforbudte varer. De benægtede begge at have ulovlige varer med, men ved en undersøgelse af deres bagage fandtes der hos Hansen 3 flasker akvavit, 3 flasker cognac og 1 flaske rom. I Pultz bagage var der gemt 2 flasker cognac og 1 flasker akvavit. For dette mislykkede forsøg måtte Hansen betale en bøde på 8 kr., mens Pultz kunne nøjes med at erlægge 5 kr. til toldkassen. Ud over at de måtte betale bøden, fik de begge varerne konfiskeret.

I april måned 1920 indførte tjenestekarl Peter Nielsen Petersen, Skanderup, tre cykler over grænsen uden at angive det til toldvæsenet. Gendarm Christian Nielsen, som efterfølgende opdagede ulovlighederne, nedlagte påstand om konfiskation af cyklerne, eventuelt deponering af et beløb svarende til værdien, der skønnedes at være 225 kr., samt en told på 27 kr. Sagen blev overgivet politiet til undersøgelse, og uden toldvæsenets mellemkomst blev den afgjort af kriminaldommeren i Kolding med en bøde til statskassen på 100 kr. samt konfiskation af cyklerne. Toldvæsenet var Indforstået med denne afgørelse og foretog ikke videre i sagen.

Grænsesten

11891 kom det Grænsegendarmeriets chef for øre, at pælene skulle udskiftes med sten, og af hans indberetning for juni måned til generaldirektoratet kan det ses, at han nu har et andet syn på pælenes farve og placering. »Da jeg tilfældigt har erfaret, at det påtænkes at ombytte de nuværende flere alen høje grænsepæle med pæle af meget mindre højde af sten, skal jeg tillade mig at bemærke, at lavere pæle end de nuværende ville være meget uheldige for grænsebevogtningen ligeså vel i det kuperede terræn som i det flade hedeterræn. De høje hvidmalede pæle ses nu overalt tydeligt og angiver selv i nogen afstand bestemt, hvor grænsen går, hvad der ikke vil være tilfældet med lavere pæle, som til dels ville blive dækkede af korn, græs og høj lyng.« Denne protest hjalp dog ikke, for allerede den 9. oktober 1891 blev de første grænsepæle af sten rejst. På stenene var der ud over et nummer på dansk side indgraveret bogstaverne Kr. Dm. (Kongeriget Danmark) og på tysk side Kr. Pr. (Königreich Preussen).

Gendarmer og toldere

Ved etableringen af toldgrænsen blev arbejdet fordelt således, at gendarmerne bevogtede anmeldelsesposterne og selve grænselinjen, mens de sammen med tolderne havde opsyn med oppebørselsstederne. Tolderne var alene om at passe kontrolstederne. Dette blev i 1873 ændret, således at gendarmerne også ved kontrolstederne skulle holde øje med vejene om natten.

Grænsegendarmernes tjeneste var ikke misundelsesværdig. De havde fire timers tjeneste efterfulgt af otte timers frihed, derefter fire timers tjeneste, otte timers frihed og sådan fremdeles. Indtil 1920 var der ikke noget, der hed fridage. Gendarmerne havde alene for hver 21. dag en tjenestetur fri, men havde de sovet på tjenesten eller skulle straffes for en eller anden ubetydelig tjeneste forseelse, blev denne fritur ofte inddraget. I gentagelsestilfælde var straffen ofte en tur på vand og brød i den nærmeste arrest. Ferie var ikke noget, de havde krav på, men som regel blev dc par dage, der var ansøgt om, bevilget. Det var derfor næsten uhørt, at gendarm Otto Christian Madsen i 1865 ansøgte om otte dages ferie. Grunden til dette var. at han ville besøge sin familie på Mors, og at han agtede at foretage turen til fods. Han fik sin orlovsansøgning bevilget.

Fra toldvæsenets side spurgte man i 1893 Grænsegendarmeriet, om det ville være muligt at bruge gendarmerne som afløsere hver dag ved middagstid. Dette satte chefen for gendarmeriet sig imod med den begrundelse, at han aldrig havde hørt om den store travlhed ved disse overgangssteder. Tværtimod havde de toldere, som var stationeret der »og det var næsten alle tidligere gendarmer«, nærmest problemer med at få tiden til at gå. Han kunne hente hjælp i statistikken, som fortalte, at der i 1892 havde været 400 ekspeditioner om året ved Foldingbro, hvor trafikken var størst. Ved Hømlund og Klåby var de tilsvarende tal 39 og 29, så det skulle ikke være vanskeligt for tolderne både at nå at spise og få en middagslur. Når tjenesten først og fremmest bestod i at holde øje med vejen, var det vel muligt, at konen eller et barn midlertidigt kunne overtage denne funktion og vække en eventuelt slumrende tolder, hvis nogen skulle passere over grænsen på den tid af dagen. Men indvendingerne hjalp ikke. I generaldirektoratet besluttedes det, at gendarmerne skulle træde til af hensyn til toldfunktionærenes middagspause.

Broen ved Frihed

H. D. Kloppenborg, som boede i Københoved, ejede her en ålegård samt en bro, hvor han kunne passere åen, når han skulle til den jord, han ejede i Danmark. Broen var vanskelig at passere med et køretøj, hvilket sammen med den ringe trafik var årsag til, at der ikke blev oprettet en anmeldelsespost her. Kloppenborg kunne ikke indordne sig under de strenge forhold, tyskerne indfør-te efter 1864. Han ville bevare sin danske mentalitet, det danske sprog og sine gøremål som hidtil. Han blev dog til stadighed generet af de tyske myndigheder, hvilket han blev så indigneret over, at han i 1870 umiddelbart nord for Kongeåen byggede sig et lille hus. Herfra kunne han hver dag på en høj stang hejse et stort dannebrogsflag, som kunne ses vidt omkring. Huset,

Toldfri kartofler

Under patrulje i området traf gendarm Mads Mortensen den 27. oktober 1882 gårdbestyrer A. Petersen, som boede i Københoved, da denne i vogn passerede ind over broen. I vognen medbragte Petersen en tønde kartofler, hvilket ikke var tilladt. Petersen fremførte til undskyldning, at han troede, at indenlandske varer, som var toldfrie, kunne indføres ved alle veje uden først at indhente tilladelse. For denne forseelse måtte han som straf indbetale 4 kr. i bøde til toldkassen.

Jagt på illegale indvandrere

I september 1894 ankom der en trup sigøjnere til toldstedet ved Kalvslund for at rejse ind i Danmark. Dette blev afvist af toldassistent Jensen, men det var kuskene ligeglade med. De piskede på hestene og kørte i hurtig gangart mod Robe. En gendarm og en sergent, som var på vagt nord for toldstedet forsøgte at indhente vognene, men de havde så stort et forspring, at de ikke ville være blevet indhentet, hvis ikke gendarmerne hurtigt havde lejet en vogn, og var kørt efter dem. De nåede dem ca. 2 km før Ribe, tvang dem til at vende om og køre ud af landet.

Årsagen til, at de blev afvist, var følgende bestemmelse: Fremmede betlere, vagabonder og løsgængere, fremmede håndværkssvende som ikke var i stand til at legitimere sig ved et af en offentlig myndighed udstedt dokument og ikke var i besiddelse af de fornødne subsistensmidler som var fastsat, til 20 kr. Samt udenlandske tatere, musikanter, forevisere af dyr og andet, udøvere af kraft- og behændighedskunster og lignende personer ikke kunne rejse ind i Danmark af landevejene. For at få lov til at indrejse skulle det ske ved jernbanestationerne i Vamdrup eller Vedsted og samtidigt skulle de fremvise en gennemgående billet til København eller Frederikshavn.

Smugling af kvæg

Under en patrulje i 1903 på vejen mellem Kalvslund og Villebøl traf sergent Jørgen Madsen en mand, der kom drivende med tre kreaturer. På sergentens spørgsmål, om de skulle på marsken, svarede manden ja. Sergenten fulgte manden i afstand for at se, hvor han blev af. Omtrent midt mellem Kalvslund Toldsted og Villebøl Kro drev manden kreaturerne ind på marken, hvor han blev i ca. */2 time. Da han nu tilsyneladende troede, at der ingen gendarmer var i nærheden, drev han kreaturerne over grænsen ad en mindre markvej kaldet Spangvej. Sergenten kendte manden, der drev kreaturerne, under navnet Steffen og vidste, at han arbejdede hos gårdejer jens Lund i Ravning. Steffen blev senere indkaldt dl at møde på Kalvslund Toldsted, hvor han indrømmede at have udført otte kreaturer. For denne forseelse fik han en bøde på 64 kr. Sagen blev derefter overgivet til det tyske toldvæsen, hvorfra Jørgen Madsen senere fik tildelt en dusør på 30 mark.

Mine i Kongeåen

Under 1. Verdenskrig var der et sted en del trafik over åen i en båd, som fodermesteren på Nielsbygård havde ladet bygge. Den lille kasse, der kunne medbringe én passager, havde efter en norsk Amerikabåd faet det højtklingende navn »Oscar 11«. Passagererne var hovedsageligt mennesker syd for åen, som ville hente lidt proviant i Danmark. Niels Skrædder og hans kone, Mine, der var Ira Lintrup, skulle en dag færges over for at besøge nogle slægtninge i Danmark. Udturen gik godt, men på hjemturen gik det galt. Niels korn godt over, men da Mine skulle gå om bord, vippede båden, og hun faldt i vandet. Mine blev dog fisket op og færget over. Efter den dag forlød det, at der var set miner i Kongeåen. Der var nu kun set én, og det var Mine Skrædder.

Fyrrige flag

Skal man dømme efter de flag, der ses på de fleste billeder fra grænsen, må det altid have stormet, når fotografen var på arbejde ved grænsen. Årsagen til flagenes »stormfulde« fremtræden er som regel, al de efterfølgende er påsat fotografisk.

På billedet herunder har vedkommende dog ikke været opmærksom på en lille detalje. Ørnen på det tyske flag er vendt på hovedet, så det ser ud, som om den dykker efter fisk i åen.

Stakkels Margrethe

I juli 1887 modtog generaldirektoratet et bønskrift fra tjenestepige Margrethe Hansen fra Maltbæk. Anmodningen lød som følger:

»Undertegnede Margrethe Hansen kom ud at tjene for mit brød da jeg nogenlunde kunne forrette lidt og er opdraget af yderst fattige forældre. Efter at have tjent her på Store Vindinggård i længere tid havde jeg ved stor sparsommelighed, sammensparet mig nogle skillinger, og som jeg ville an-vende til de allernødvendigste klædningsstykker. Jeg rådførte mig da med mine fattige forældre om hvad jeg skulle købe og blev da enig med dem om at købe mig en billig kåbe og 10 alen trykket lærred til en kjole, men hvor skulle jeg fattige pige fa det billigst? Der blev da sagt mig i Kolding, men hertil havde jeg ikke penge nok. Jeg havde da hørt tale om at man kunne købe alt for halv pris på den søndre side, i Københoved som ligger kun en lille spadseretur på hin side af Kongeåen. Jeg, der er 16 år gammel og ikke kendt med betydningen af overtræ-delser og toldtariffen, gjorde mig ingen betænkning om det farlige ved denne over-trædelse, men begav mig i foråret over til Københoved for at bese købmandens smukke sager, og det sluttede med at jeg, i min ungdommelige dumhed, lod mig for-lede til at købe en simpel kåbe og 10 alen trykt lærred til en daglig kjole. Følgen heraf blev at mit hele indkøb blev mig frataget af Hr. Corporal Rasmussen og henlagt på det Kongelige Toldsted i Foldingbro, hvor det endnu henligger, men da jeg trænger hårdt til tøjet, da jeg ikke har flere penge at købe for, så er jeg så fri at bønfalde det høje Kongelige General-direktorat om at måtte få mit tøj udleveret igen mod at erlægge den lovbefalede told deraf.

Allerunderdanigst, Margrethe Hansen«.

Til trods for denne anmodning fastholdt generaldirektoratet konfiskationen af de nævnte varer.

Lukket grænse under krigen

Som alle andre overgangssteder ved grænsen blev også broen her gjort upassabel ved krigsudbruddet. Tyskerne fjernede den nordlige del af broen. Dette kunne de gøre, da det var en privat bro, og ejeren boede i Tyskland. Havde det været dansk ejen-dom, var det sikkert den sydlige del, som ville være blevet fjernet. Til trods for, at stedet i folkemunde fik navn efter Kloppenborgs hus »Frihed«, var det officielle navn indtil 1920 Kloppenborgs Bro.

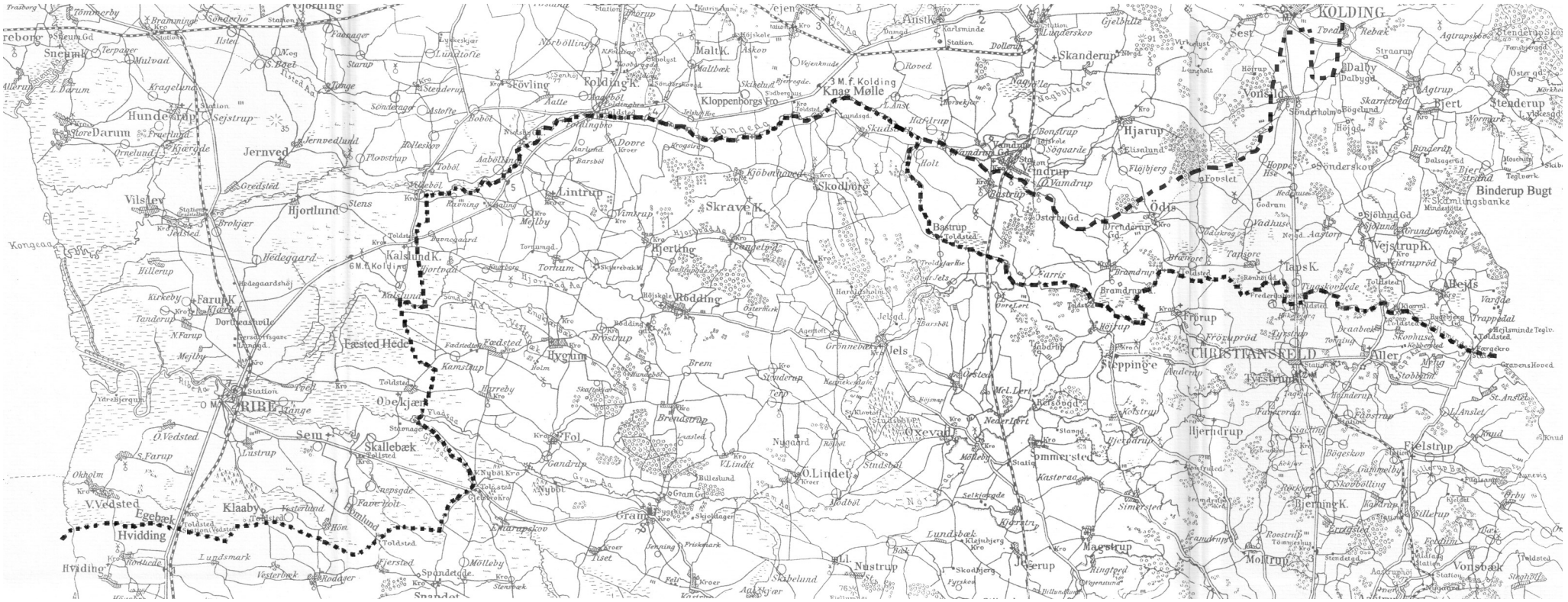

Dumt at gemme sig i halmen

Ved alle kontrolsteder og anmeldelsesposter skulle der forefindes jernsøgere. Men Fæsted Hede Anmeldelsespost havde ingen, før de i 1914 blev overført fra Nielsbygård Anmeldelsespost, der blev nedlagt. Jernsøgerne, som havde en længde på ca. 2 m, blev brugt til at undersøge dc vogne, som fragtede hø, halm, korn mv over grænsen. Ved den nederste ende af jernsøgeren var der en kraftig rille. Jernsøgeren blev ved eftersynet stukket, ind i læsset, og hvis der var gemt fedt, margarine eller lignende, ville dette sætte sig i rillen, og smugleriet var afsløret. Jernsøgeren ville ligele -des afsløre, om der gemte sig personer i læsset.

Fædrelandskærlig fugl

Toldofficiant P. J. Beck, der var en stor fugleelsker, havde på toldbygningens loft indrettet en voliere, hvor han opdrættede de vildfugle, han indfangede. Han havde en stær, som lærte at fløjte: »Dengang jeg drog af sted«. Ved et uheld undslap fug-len, hvorefter den flere gange blev set i Sønderjylland, mens den til stor fortrydelse for

Der er vel forskel på folk

Ved et cirkulære af 24. juli 1869 blev det bestemt, at rejsende, som korn kørende og var alene i vognen, kunne tilkalde toldopsynet, gøre deres toldanmeldelse, betale tolden og modtage kvittering uden at forlade vognen. Nogle dage senere skrev toldassistent Hals til grænsetoldoppebørselsstedet i Foldingbro, at »undertegnede om end med indignation har efterkommet denne ordre ved i uniform, med guldtresse og kongekrone på åben landevej at af- og pålæsse to baljer med ribs og en kurv med stikkelsbær, som vejede 121 pund, hvilke varer i går frembødes af Hjort fra Langetved, der var alene på vognen, og at jeg finder det uforeneligt med den anstand og stilling, jeg er tilvant at indtage i samfundet, at gøre tjeneste som arbejdsmand«.